

Zhe zerkve krajnfke deshele pregledamo, najdemo veliko lepih starih malarij od krajnfkih mojstrov, postavim od Menzingarja, Lajerja (Leyer); podobarfka dela pa, to je: altarjev, prishniz, podob svetnikov ne bomo nikjer dobili, de bi bile mojstrovsko delo, zhe niso od italianfkih podobarjev delane. Is tega vidimo, de se notri do danafhniga dne noben Krajnez ni podobarfka uzhil po regelzah delati, ampak is svoje glave so tefali in sekali, kolikor je kateri bolj mogel; mojster skasa je novinze uzhil, in novinzi so novi mojstri skase postali. Kjer so hotli pravo podobarfko delo imeti, kakor v Ljubljani ali po drusih krajih, posebno klofhtih, so mogli v Italijo po podobarje pisati.

Ali bo pa to smiraj pri starih ostalo? Ali se ref med flovitimi, pribrifanimi krajnfkimi glavami tudi sanaprej ne bo nihzhe najdel, kateri bi se podobarfka mogel nauzhati? Tega ne moremo mifliti. Saj eniga she imamo, kateri se je dobro poprijel, in mu, ko je komaj pred nekaj letmi sazhel, delo she prav dobro spod rok gré. Matevsh Tomiz, podobar v Shentvidu pri Ljubljani, opomnjen od umetnih mosh v Ljubljani, si je nakupil mojstrovfkih bukev nemfhke in italianfke arhitekture, si je napravil rifanij podob od narboljfhkih mojstrov podobarfke umetnosti, posebno imenitnih podobarjev Vischerja, Canova, Thorwaldsen, in she je v stanu tako delo pokasati, de se v arkitekturi nizh boljiga ni treba sheleti; v podobah svetnikov pa se sme rézhi, de je vse druge krajnfke podobarje daljezh sad pustil, in se mojstrovfkimu delu slo blisha. Rifati pa sna tudi prav dobro na plan in na vsdignjeno, ali kakor pravijo, na perspektiv. Vsi, kateri se pri njem uzhé, bodo kdaj kaj dobriga snali narediti.

Tako imamo pa upanje, de se bodo tudi drugi podobarji krajnfke deshele, faj tifti, ki so she mladi, in imajo glavo sa to, predramili, in se sazhele framovati, de nar bolj potrebnih regelz podobarije ne vedó. V Ljubljani se v rokodelski sholi sidarji, tefarji, misarji in drugi rifanja in arhitekture uzhé; oni bodo snali kdaj kaj lepiga narediti. Ali podobarji pa ne bodo nizh storili, ali jih ne bo fram, zhe bodo sidarji od arhitekture vezh vedili, kakor oni?

Zerkvenim kljuzharjam svetujemo, de naj v zerkveh nikoli nobene rezhi, she spovednize ne dajo drugazhi delati, kakor de jim delovez pred obrif ali plan na popirji pokashe, po katerim bo delal; sakaj, zhe she doma v svoji bifti kaj lepiga radi imate, morate she toliko bolj fkerbeti, de se to, kar se sa zerkveh dela, ne le terdno, ampak tudi zhedno in lepo naredi. Pa pri vsakim delovzu se nikar ne sanafhajte na njegove besede, ali pa na njegov obrif; ampak isgovorite si vselej to pravizo, de bote obrif ali plan popred umetnim moshem pokasali, de ga poterdijo, de je po regelzah arhitekture delan. Zhe to storite, bote vselej lepo in zhedno delo sa ravno tifti denar, ali pa she zenéje dobili, kakor ko bi vam nesaftopin delovez novo, drago in fকাশeno delo v zerkveh postavil.

Potozchnik.

Zhudno sdravljenje.

Miha Shuka, gorjanfki dohtar imenovan, je tako zhudno ljudí osdravljeval in tako daljezh je njegovo imé flovélo, de so is nar daljnih krajev ljudjé k njemu derli. Bogatinze in fromake je enako miloftno sprejemal in saupanje v njega je she vezhji bilo, ker v svoji umétnosti nikakiga dobizhka ni ifkal.

Bolan ptujez nekadaj moshá vprafha, ki ga je dohtar Shuka osdravljeval, zhe je tá dohtar ref tako prebrifan kakor flavi? Mosh mu odgovori: „Tega jes ne vém, zhe je uzhen sdravilnik ali ne; to pa vém, de bolnike osdravlja.“ To je pazh nar bolje, kar se od sdravilnika rézhi samore.

Nék bogat kmet, domifhljajozh si, de je bolán, — vedno kifliga obrasa, — je sklenil gorjanfkiga dohtarja obifkati in ga v svoji novi in zhudni bolesni svéta prafhati. „Jes imám, mu rézhe, fedem hudih duhov v febi; fhéft pa gotovo.“ — Shuka mu prav oiftro odgovori: „Sédim? Ne, ljubi moj! Na tanko fhétetih imafh ófim.“ —

Paprafhuje ga sdaj vsih okoljnoft njegove bolesni in ko ga na tanko pregleda, mu obljudi, fleherni dan mu eniga hudih duhov is shivóta isgnati in ga tako v ófmih dnevih osdraviti; priftavi pa she: „Sa fleherniga hudiga duha mi morafh zekín plazhati, sa posledniga nar bolj terdovratniga pa dvá zekína.“ —

Kmet se v tó vdá ter gré; ljubesni polni sdravilnik je pa devét zekinov sa uboge svojiga kraja namenil.

Drugo jutro dene Shuka kmeta na kolovrat (Elektrifirmafhino) in ga prvi pot dobro vdari. Kmet je na glaf savpil, pa sdravilnik mu rezhe: Eden jo je she pobrál. Tako se je po verfti fedém dni sgodilo. Ófmi dan pa sdravilnik rezhe kmetu: Ker je danafhni hudi duh nar bolj terdovraten, se bo tudi gotovo nar bolj branil; torej bo treba mozhuejfhkih perpomozhkov, de se is tebe pobere in sa vfelej odshene.“ — Rezhe mu sdaj si ferze storiti in poslednikrat ga s kolovratam tako vdari, de se nesvéden na tlá preberne.

Ko se je prebrifal, je sagotovil, de nizh vezh hudih duhov ne zhuti in stókrat se je dohtarju sahválil. S vefeljem mu devét zekinov plazha in gre na svoj dom.

To se je v Shvajzi sgodilo, in vezh ljudí je refnizo te prigodbe poterdilo, ki so bili prizhe. — Naj se vsi tifti nad tem rasgledujejo, ki si famo domifhljujejo, de so bolni, in kterim take muhe po glavi rójiyo.

Domazhe povéfti.

(Gospod fajmofhter Joshef Shemlja umerl.)
Sopet vam moramo shaloftno povéft na snanje dati, de nam je nemila smert praviga rojaka vsela, ki je sa Slovenze in njih rod in jesik vef shivel. V petik 15. kimovza je namrezh zhaftitljivi gospod Ovffhki fajmofhter Joshef Shemlja v 38 letu sfoje starofsti po dolgi bolesni, na jétki umerl. Sa nafhe novize je vef gorel, in she na smertni postlji je od njih govoril. Ravno na dan njegove smerti pred fhterimi tjédni nam je péfm „Novim flovénfkim novizam“ v lista Nr. 10 postlal in obljudil, tudi v prihodno veliko sa nafhe novize pisati. Njegovo posljedno vezhji delo je poveft v péfmi: Sédim sinov, ki je vfm Slovenzam gotovo dopadla. — Bog mu daj mir in pokoj!

Povedka.

Norzhvavez je moshá prafhal, ki je rad vinze ferkal in od tega lepo ruzezh nof dobil, zhe je dál svoj nóf afekurirati? „Nifim ga ne dal — mu odgovori pivfki bratez — faj vidifh de ni potreba, faj je s kufram krit!“

Shitni kup.	U Ljubljani		U Kraju	
	14. kimovza.		11. kimovza.	
	fl.	kr.	fl.	kr.
1 mirnik Pfhénize domazhe	1	21	1	28
1 „ „ banafhke	1	22	1	28
1 „ Turfhize . . .	—	—	1	5
1 „ Sorfhize . . .	—	—	1	10
1 „ Ershi . . .	1	—	1	5
1 „ Jezhmena . . .	—	57	—	52
1 „ Profa . . .	—	59	1	—
1 „ Ajde . . .	1	3	1	4
1 „ Ovfa . . .	—	36	—	38